

Wat is er mis met Nationalisme?

Daniël Verhoeven 16/11/08

Wat is er mis met nationalisme? In de jaren zeventig werd de onafhankelijkstrijd van de onderdrukte volkeren in de derde wereld door Links verheerlijkt. Mao, Che Guevara hebben allebei op hun manier die strijd gepromoot. Links volgde. Op een bepaald moment bestond JP Sartre het zelfs van Pol Pot en de Rode Kmers te verdedigen. Elke nationalistische strijd was 'in se' goed en verdedigbaar. Is het dan niet hypocriet nu het Vlaams Nationalisme aan te vallen? Zelfs de nationale strijd van de Koerden, de Basken en de Katholieke Ieren, die ook een socialistisch tintje had, werden actief door Links omarmd terwijl de Vlaamse strijd ter Linkerzijde op geen of toch heel weinig bijval kon rekenen. Een eerste antwoord ligt voor de hand. De Vlamingen worden niet meer onderdrukt door een imperialistische macht. Ja, want daar ging het toen tegen, tegen het imperialisme, het neo-kolonialisme. OK, maar volstaat dat antwoord. Heeft een volk niet het recht zich sterk te maken om alle mogelijke aanvallen reeds bij voorbaat te counteren. Wat is er mis met exclusieve empathie voor zijn volksgenoten, burenen, streekgenoten, cultuurgenoten? We hebben het niet meer over ras vandaag. Het VB misschien, maar de NVA toch niet?

Goed, zo komen we er niet. Wat volgens mij mis is met nationalisme is, dat wat het gemeen heeft met racisme en alle andere vormen van discriminatie, nl. het uitsluitingmechanisme. Maar ook hierop zou men vanuit een Machiavellistisch visie kunnen antwoorden: 'So what? Uitsluiting is niet het doel, het is het middel waarmee we onze volksgenoten verenigen, aaneensluiten.' Vanuit humanistisch standpunt is dit verfoeilijk, maar misschien toch nog verdedigbaar. Ik heb al dergelijke op het eerste gezicht humanistische argumenten gelezen in de zin van: het is goed voor die mensen dat ze hier uitgesloten worden, ze voelen zich hier toch niet thuis, ze kunnen maar beter gelukkig gaan zijn in hun eigen cultuur, bij hun eigen nationale volksgenoten. Het klinkt ranzig, dat geef ik toe, maar het is een argument.

Bart De Wever ontkent in het interview van 8 november 2008 in De Morgen dat het nationalisme van de NVA exclusief is. Het taal protectionisme van het zootje Vlaamse Burgemeesters is wel degelijk exclusief. Het streeft naar assimilatie, dit wil zeggen gelijk maken. En wie niet gelijk is met ons volk, wordt uitgesloten. In het Nederlands hebben we daar een mooi woord voor: 'zelfgenoegzaamheid'. Onder mooie woorden gaan soms stinkende beerputten schuil. Wordt de Grote Leider dan verkeerd begrepen door zijn achterban? Zeker is dat De Wever

voortdurend doet alsof hij zich mis begrepen voelt. De tragedie van het 'martelaarschap', zo oud als Socrates en Christus. Ze werd telkens opnieuw opgevoerd door nationalisten zoals Milosevic en Tudjman. De rol van de martelaar en de held die de oorlog voorbereid is allesbehalve eenduidig. De held-martelaar moet zich namelijk afwisselend groot en klein maken. Die voortdurende metamorfose teert op paradoxale communicatie.

Eenzijds verdedigt Bart De Wever verdienstelijk Abou Jahjah anderzijds valt hij Jansens af omdat hij zich tegenover de Joden wil verontschuldigen voor de misdaden van het Antwerpse stadsbestuur tijdens de oorlog. Sympathisanten zullen daarop riposteren dat Bart niet voor een gat te vangen is. Ik beweer dat zulke [schizoïde communicatie](#) het cynisme van de macht moet verbergen. Bart De Wever wil de macht veroveren op basis van het eeuwenoude 'divida et impera' discours. Zo simpel is het als men er durft doorheen te kijken.

Bon, we hebben het hier dus over exclusief nationalisme, het nationalisme van 'linguistic cleansing' van Keulen die NVA en VB langs rechts wil voorbijsteken en dus taaltesten invoert om een sociale woning te verwerven, van onze brave burgemeesters die hun diensten voorbehouden aan Nederlandstaligen, van stupide obers die buitenlanders niet willen bedienen als ze geen Nederlands spreken of een vuistslag in het gezicht verkopen als ze in het Frans aan het telefoneren zijn. Zie

<http://thewingsofthecarp.wordpress.com/2008/11/02/linguistic-cleansing-in-belgium-flanders/> De Brugse Metten, the sequel.

Uitsluiting dus. Ik wil deze keer het uitsluitingmechanisme niet op basis van humanistische argumenten maar op basis van twee andere, volgens mij even belangrijke aspecten discrediteren - kijk op ethische gronden ben ik er ook tegen natuurlijk - maar nu wil ik eens proberen om uitsluiting vanuit een puur rationele

basis te bekampen. 1) Uitsluiting heeft een diabolische en contraproductieve dynamiek 2) Als verdediging tegen mogelijke gevaren is het vanuit de kansberekening inefficiënt omdat het risicospreiding blokkeert.

1) De diabolische dynamiek van uitsluiting

Uitsluiting als sociaalpsychologisch fenomeen vinden we al terug in de Bijbel. Het zwarte schaap dat moet geslacht worden kennen we allemaal. Het ernstige sociaalpsychologisch onderzoek ernaar is echter van zeer recente datum. Maar de resultaten van dat onderzoek hebben mij wel een tijdje van mijn paard geblazen. Waarna ik onmiddellijk tegen mezelf begon te praten, maar ja natuurlijk. Inderdaad zo werkt het.

(a) Het effect op degene die uitgesloten wordt

Baumeister, Campell, Eisenberger, Somerville stooten na een reeks experimenten, onafhankelijk van mekaar, op het eigenaardige verschijnsel dat het mentaal geweld van sociale uitsluiting niet alleen kwetsend is maar dat het bovendien de aanpassingscapaciteit van de uitgestotene ondermijnd. Dat mensen die uitgesloten worden soms agressief reageren is het gevolg van een neurologisch mechanisme. Uitsluiting beschadigt het aanpassingsvermogen van degene die uitgesloten wordt. Baumeister concludeerde uit een reeks van 6 sociaal-psychologische experimenten:

“Past work has shown that socially excluded individuals exhibit increased aggression, poorer intellectual performance, a loss of prosocial behavior, and a susceptibility to self-defeating behavior patterns. At the societal level, and at multiple points in history, groups and categories of people who have felt excluded by the dominant culture have shown sadly similar patterns as reflected in high crime rates, underperformance in schools and intellectual life, withdrawal from positive contributions to the general societal good, and elevated rates of substance abuse, suicide, and other self-destructive patterns. The present findings suggest what may be a common underlying process. Effective self-regulation allows individuals to control and alter their behavior so as to resist temptations, stifle socially undesirable impulses, follow rules, pursue enlightened self-interest despite short-term costs, and make positive contributions to society. As such, individual self-regulation is essential to one’s own well-being as well as that of others” (Baumeister et al., 2005).

Neurologen hebben verder gewerkt met deze resultaten. Campell besluit na zijn experimenten:

“These findings, therefore, may indicate that social rejection can have a powerful influence on topdown regulation of stimulus processing during relatively demanding cognitive tasks. This research also provides additional information about the nature of cognitive deficits that underlie responses to social exclusion and enhances our understanding of the mechanisms that underlie self-control failure.” (Campell et al., 2006).

Een vollediger overzicht van deze literatuur vind je op <http://home.deds.nl/~danielverhoeven/PDF/Doesrejectionhurt.pdf>

Het mechanisme werkt als een soort alarmsysteem. Bij een eerste alarm zet het degene die uitgesloten wordt ertoe aan om inspanningen te doen om weer bij de groep aan te sluiten. Blijft de groep het zwarte schaap uitsluiten, dan blijft dat alarm maar afgaan zonder dat het nog kan afgezet worden en lokt het net het tegenovergestelde uit van wat het beoogde. Mensen die andere mensen uitsluiten uit hun groep moeten hier terdege rekening mee houden. En natuurlijk, als de uitgestotene agressief gaat reageren op de exclusie krijgen ze schijnbaar zonder kosten verdere argumenten aangereikt om uit te sluiten, maar dit is natuurlijk waanzin in het kwadraat.

(b) De basisemoties van degene die uitsluit

Politiek is de kunst mensen bij elkaar te brengen. Men kan mensen bijeenbrengen op basis van empathie en/of gelijke belangen. Sociale bewegingen zijn ontstaan doordat mensen voor hun eigen gezamenlijk belang opkwamen. De andere methode om mensen te verenigen, hier zou men eerder moeten spreken van de kudde verzamelen, bestaat erin angst voor een externe vijand op te roepen enerzijds en de bravoure van de eigen clan te benadrukken anderzijds. Deze methode teert op angst en agressie. Voorbeelden van dergelijke externe vijand zijn er genoeg. Met extern wordt hier niet enkel een buitenlandse vijand bedoeld, maar een vijand extern aan de groep die men wil samen brengen. Voorbeelden van deze binnenlandse vijanden kennen we uit het veiligheidsdiscours van Geert Wilders en het VB. Beiden hebben een reëel probleem zo buiten proportie opgeblazen zodat er een angstsfeer werd gecreëerd. Uit (a) weten we ondertussen dat het uitsluiten van een groep in de maatschappij – wat men natuurlijk doet door ze allemaal als criminelen voor te stellen – agressie uitlokt bij die groep. Nu is de leider klaar om zijn bravoure te tonen. Zoals u ziet, ook als er nog geen conflict is kan men er altijd nog een uitlokken.

Alleen de boeman verhaaltjes hebben slechts een beperkte houdbaarheid. en het kunstmatig uitgelokt conflict geraakt opgelost of de symboliek ervan gaat verloren. Het effect van de angst verzwakt. De verzamelde kudde blijft niet samen als reële dreigingen achterwege blijven. Dus moet men zijn inspanningen voortdurend opdrijven. Meer angst creëren, nieuwe bedreigingen verzinnen, zwaardere conflicten uitlokken en dus ook meer agressie ten toon spreiden. Bijvoorbeeld, nu ook burgers op straat aanvallen die Frans spreken in Vlaanderen ipv van ze alleen maar in Voeren te gaan lastig vallen. Zo komt men natuurlijk in een negatieve spiraal terecht die als hij niet stopt leidt tot een geweldexplosie.

Een voorbeeld van zo'n bravoure stunt op parlementair vlak was de goedkeuring van het Vlaamse splitsingsvoorstel voor BHV in het Federaal Parlement, éézijdig door alle Vlaamse parlementsleden, met uitzondering van Groen! Na die bravoure van Vlaamse kant weigerden de Waalse partijen elk compromis, heel verwonderlijk is dat niet natuurlijk, ook zij voelen zich nu geroepen om de Sterke Jan uit te hangen. Zo was men nog verder af van een oplossing.

(c) (a) en (b) samen leiden tot oorlog

Dat in de periode waarin het nationalisme in Europa opgang maakte, vanaf begin 19de eeuw het oorlogskruit nooit uit de lucht was, is niet toevallig. Een nieuw verschijnsel stak de kop op, dat van de burgerslachtoffers.

Nationalisme dat andere nationaliteiten uitsluit, lokt agressie uit en heeft zelf agressie als belangrijkste drijfveer. Dat dit uitmondt in oorlog of burgeroorlog (cfr de Balkan) is nogal logisch, dacht ik. Dat we de laatste 30 jaar zoveel oorlogen hadden in Afrika heeft te maken met grondstoffen en datzelfde nationalisme.

2) De inefficiëntie van uitsluiting

Over de inefficiëntie van uitsluiting kunnen we kort zijn. Elke verzekering, of ze nu gebaseerd op commerciële winst of op het coöperatief principe gaat uit van risicospreiding. Hoe groter de groep, hoe meer bijdragen er betaald worden, hoe gemakkelijker incidenten door de groep kunnen opgevangen worden. Als de Europese gemeenschap een wat straffere economische eensgezindheid had getoond dan hadden de nationale regeringen niet zo zitten klooiën om elk hun eigen nationale banken te redden. Ik vraag mij af waar onafhankelijk Vlaanderen had gestaan in deze crisis. Het laat zich raden: de Fransen, de Nederlanders, de Duitsers, ze zouden allemaal over ons heen gelopen zijn. [Alle Europese munten die niet tot de Eurozone](#) behoren staan onder druk. Zie maar naar de problemen die IJsland heeft. Het moest aankloppen bij het IMF als een derdewereldland om uit de crisis te geraken. Ik zou zeggen, Bartje, "Bonne Chance", maar ga je onafhankelijke staat vestigen ergens op de Noord- of Zuidpool, maar niet hier in Vlaanderen. Guy Verhofstadt, liberaal maar een onverdachte Europeër pleit niet onverdienstelijk voor een regering voor de Eurozone wars van elk nationalisme in zijn essay: "[The Financial Crisis: Three Ways Out for Europe](#)".

Een man die het volgens mij allemaal eerlijk meent en die wars is van demagogie, ik kan me vergissen, is Yves Pernet, alias 'Vijfhonderd Mijl'. Op zijn Blog zegt hij in een artikel over [Vlaamse strijd, sociale strijd](#):

"Wij zien het volk immers als een etno-culturele eenheid waar men in geboren en opgevoed wordt. Het opleggen van bepaalde maatregelen om die etno-culturele eenheid op een bepaald grondgebied te beschermen, wordt door de liberalen beschouwd als een vorm van onnodige "dwang". Overheidsinterventie zoals taalwetten past dan ook niet thuis in de liberale visie, wat mooi in de kaart speelt van de Franstalige imperialisten.

Als nationalist strijden wij voor een sterke en vastberaden overheidsinterventie op dit vlak. Op dezelfde manier waarop wij als solidaristen strijden voor een sterke en vastberaden overheidsinterventie op socio-economisch vlak."

Wel beste Yves, in de banken crisis zou je niet ver gesprongen hebben met jouw onafhankelijk Vlaamse overheidsinterventie want [Wouter Bos speelde een smerig spel](#) in opdracht van de Nederlandse regering waar enkele duizenden Belgische, ook Vlaamse aandeelhouders, de dupe van werden. Fortis, dat zich verslikt had in de Nederlandse Bank ABN Amro was een van de eerste slachtoffers van de

financiële crisis in Europa. In totaal pompten België, Nederland en Luxemburg 11,2 miljard Euro in de bank-verzekeraar en verwierven zo 49,9% van Fortis. Er was ondertussen een kandidaat overnemer gevonden voor ABN Amro, de Deutsche Bank, maar dat wilden ze in Nederland ten allen prijze verhinderen. De Nederlandse Regering [weigerde de eerder toegezegde 4 miljard euro uit te betalen en te dreigde Fortis Nederland onder curatele te plaatsen](#). Bovendien zette Bos alle grote Nederlandse bedrijven aan om hun spaargeld bij Fortis op te nemen. Ze veroorzaakten ze een 'run on the bank' en zo kwam Fortis in nog in grotere moeilijkheden terecht. In enkele uren tijd verdween er 60 miljard Euro van rekeningen bij Fortis Nederland. Gouverneur Quaden van de Nationale Bank van België sprong Fortis bij met een nooddredt van 51 miljard Euro en alhoewel de put bij Fortis Nederland was geslagen wou zijn collega Nout Wellink amper met 7 miljard Euro over de brug komen. Het resultaat is bekend. In plaats van de extra cash uit de verkoop van ABN Amro aan de Deutsche Bank en een kapitaal injectie van de Nederlandse regering stond Fortis voor een diepe put. De Nederlandse staat zette België zo het mes op de keel en slaagde erin de Nederlandse activa van Fortis voor 16,7 miljard over te nemen, waarna België zich verplicht zag zijn deel door te verkopen aan Paribas om een faling te voorkomen. ABN Amro alleen al, een deel van die Nederlandse activa, had Fortis 25 miljard Euro gekost. Zo werd de holding Fortis leeggehaald en zaten de aandeelhouders alleen nog met waardeloze papieren in hun handen. De Groot-Nederlandse solidariteit, tussen Vlamingen en Nederlanders, was ver te zoeken.

Als je schrijft dat de villa's van de rijke Franstaligen in de rand rond Brussel sommige mensen de ogen uitsteken, wat dan met de villa's van de rijke Nederlanders in Brasschaat en ben je al eens gaan wandelen in Sint-Martens-Latem in de buurt van Gent? Daar staan pas kasten van villa's, van Vlamingen, jawel. Niet Sint-Pieters-Leeuw is de rijkste gemeente van België, maar jawel [Sint-Martens-Latem](#). De andere rijkste gemeenten zijn Schilde, Aartselaar, Wemmel, Grimbergen, De Pinte, Keerbergen, Hove, Lasne en Chaumont-Gistoux. Zie http://aps.vlaanderen.be/statistiek/nieuws/economie/2001-09_inkomen.htm

Volgens recente metingen behoren enkele faciliteiten gemeenten in de Brusselse rand inderdaad tot de rijkste van België: Wezembeek-Oppeem is de tweede rijkste, Kraainem staat op drie, Sint-Genesius-Rode op acht, maar Sint-Joosten-Node vlakbij blijft wel de armste gemeente van het land. Het enige dat ik me afvraag is, betalen die rijke Franstaligen wel genoeg belastingen en gemeentetaksen, zodat de armere Nederlands- en Franstaligen er ook iets aan hebben. Solidariteit graag. Wat mij wel verwondert is dat Yves Pernet kiest voor het solidarisme. Wie zijn les geschiedenis geleerd heeft weet dat dit slaat op een beweging die solidariteit tussen werkers en patroons propageert. Het was zo'n beetje de anti-syndikale stroming van extreem rechts in Europa voor de 2de WO. Dus als een dikke rijke Vlaamse patroon je laatste zweet opdrint, je te kakken zet en van je profiteert is het goed, een dikke rijke Franstalige in jouw buurt, waar je verder waarschijnlijk niks mee te maken hebt, moet versassen? Dit lijkt mij toch een beetje tegenstrijdig.

In het licht van ons tweede argument zou een opsplitsing van de Sociale Zekerheid in België de grootste blunder zijn die men zich kan inbeelden. Ik zie het al gebeuren, na zo'n splitsing glijden we binnen de korte keren af naar een

privaat zekeringstelsel, zoals ze in Nederland hebben ondertussen. Luister maar eens bij de Nederlanders, tevreden zijn ze daar niet over.

Evaluatie

Evaluatie

Ik weet nu reeds bij voorbaat dat sommige van mijn linkse vrienden mij bovenstaande verwijzing naar de Blog van Yves Pernet, scriptor van NSV, zeer kwalijk zullen nemen. Maar ik ben al mijn hele leven recht door zee gegaan, dat is nu eenmaal het leven van een Karper. Misschien hebben Yves Pernet en ik ooit in een confrontatie oog in oog gestaan bij een van die typische confrontaties die je hier in Gent, studentenstad hebt. Ik zelfs ooit samen met een paar vrienden in het AFF een succesvolle actie georganiseerd om het NSV de toegang te verhinderen tot een Gentse Universiteitsgebouw, waar ze een pro-apartheid meeting wilden geven. Het is ons die keer wel gelukt, zonder dat er ook maar een vinger gekreukt werd.

Ik zal hier maar meteen bekennen dat ik nog verder gegaan ben. Ik heb ook een reactie ingevuld op Pernet's Blog en verwezen naar mijn posting. Ik ben dus zelfs een discussie begonnen met een NSV'er. Gaat dat niet een beetje te ver? Neen. Aan zijn Blog kleef geen bloed. Hij heeft evengoed het recht uit te komen voor zijn

mening als een ander. Ik zal dat recht verdedigen als het nodig is. In dialoog kunnen we misschien tot een vergelijk komen. Alles beter dan elkaar de kop inslaan. En als mijn linkse vrienden me dat kwalijk nemen wil ik ze eens verwijzen naar Noam Chomsky, die zelfs de vrije meningsuiting van de Franse revisionist Faurisson verdedigde - zover zou ik niet gaan - maar goed. Als de man waar ze allemaal zo naar opkijken dit doet, waarom zou ik dat niet mogen doen?

Ik ben dat sectarisme van klein links beu."Met KnoopPunt hebben we ooit de site van Herri Batasuna, politieke vleugel van de ETA gehost. Het enige doel daarvan was om de communicatie van Herri Batasuna, dat op dat moment 15% van de stemmen haalde in het Baskenland, met zijn tegenstanders mogelijk te maken. Er bestond een kleine kans dat er een dialoog op gang zou komen met de Spaanse regering en het leek mij dat aan de kant van Herri Batasuna die daarvoor het initiatief wou nemen, ook die wil bestond. Daarvoor wilden we een kanaal openen. Toen gingen enkele linkse vrienden verontwaardigd lopen.

Ik denk meestal niet erg tactisch of strategisch na als ik met iemand ga praten, of als ik, zoals in dit geval, een opmerking maak op iemands Blog. Het is gewoon een empathische reactie. In dit geval had dat voor gevolg dat Yves Pernet wel verplicht was te antwoorden op mijn vriendelijk geformuleerde maar daarom niet vriendelijke kritiek op het nationalisme. In zijn reactie komt een nationalisme naar voor, zonder uitsluiting, dat ik niet echt meer herken, m.a.w. een zeer afgezwakte versie van de nationalistische ideologie van het NSV. Bijkomend voordeel van het openen van deze, zij het tijdelijke dialoog, was dat Pernet door zijn herformulering op zijn beurt weer reacties uitlokte op zijn Blog. In die reacties stak de nodige twijfel. Verschillende versies van nationalisme werden gepresenteerd. Niet dat ik mezelf wil wijs maken dat ik het nationalistische gedachtegoed aan het wankelen gebracht heb, toch heb ik wel enige verwarring veroorzaakt. Minstens zullen ze hun nationalisme voorzichtiger gaan formuleren. Hopelijk wordt het ook in de praktijk afgezwakt, want als Yves Pernet beweert dat zijn Nationalisme niet op uitsluiting berust, zullen we hem daar wel bijtijds aan herinneren als blijkt dat niet zo is.

In de eerste anti-racistische acties in Gent, toen hier op een groepje Turkse jongens was geschoten, het moet in 1979 geweest zijn of zo, zijn we in voorbereiding van de betoging gaan praten met de mensen van de Moskee. Er was veel volk op die betoging, ook veel Turkse mensen. Sindsdien is het legio dat je die stap zet. Nu weet iedereen dat er Imans zijn die racistisch en seksistisch zijn tegelijkertijd. Ik wil maar zeggen, als je met een racistische Iman wil praten waarom niet met een Vlaams Nationalist, als het is om jouw antiracistische of antinationalistische visie te verdedigen is, is daar niks mis mee.

Racisme bestrijden met racisme, uitsluiting met uitsluiting en onrecht met onrecht, nationalisme met nationalisme is verkeerd. Daarover zwijgen, zaken verdraaien of ontkennen is op middellange termijn contraproductief.

Referenties

Baumeister, R.F., Dwall, C.N., Ciarocco, N.J., & Twenge, J.M.. Social Exclusion Impairs Self-Regulation. 2005, *Journal of Personality and Social Psychology*, 88, 589-604, <http://www.psy.fsu.edu/~baumeistertice/baumeisteretal2005.pdf>

Campbell, W. Keith, Elizabeth Krusemark, Kara Dyckman, Amy Brunell, Jennifer McDowell, Jean Twenge, Brett Clementz, 2006, A magnetoencephalography investigation of neural correlates for social exclusion and self-control, *Social Neuroscience*, Volume 1, Issue 2